

Spis treści

Wstęp	7
1. Sprawozdawczość zarządcza w systemie raportowania przedsiębiorstwa	9
1.1. Istota sprawozdawczości zarządczej w przedsiębiorstwie	9
1.2. Klasyfikacja sprawozdań sporządzanych w przedsiębiorstwie	13
1.3. Korzyści i problemy wynikające ze stosowania sprawozdawczości zarządczej	18
1.4. Przygotowujący sprawozdania zarządcze i ich odbiorcy	19
2. Źródła informacji na potrzeby sporządzania sprawozdań zarządczych	23
2.1. Klasyfikacja źródeł informacji	23
2.2. Zewnętrzne źródła informacji	35
2.3. Wewnętrzne źródła informacji	40
3. Systemy sprawozdawczości zarządczej	66
3.1. Elementy sprawozdawczości zarządczej	66
3.2. Etapy budowy systemu sprawozdawczości zarządczych	74
3.3. Sposoby prezentacji informacji w sprawozdaniach zarządczych	78
4. Mierniki oceny działalności w sprawozdawczości zarządczej	83
4.1. Klasyfikacja mierników	83
4.2. Mierniki finansowe	87
4.3. Mierniki niefinansowe	103
4.4. Mierniki jako sygnały ostrzegania przed zagrożeniami	108
4.5. Mierniki dokonań	111
5. Informatyczne wsparcie sprawozdawczości zarządczej	117
5.1. Narzędzia informatycznego wsparcia sprawozdawczości zarządczej	117
5.2. Sprawozdawczość zarządcza w arkuszu kalkulacyjnym	125
5.3. Sprawozdawczość zarządcza w zintegrowanym systemie zarządzania	152
6. Studium przypadku	162

Zakończenie	181
Literatura.....	183
Spis rysunków	186
Spis tabel.....	188

Wstęp

Zmiany zachodzące na rynkach, związane z ich globalizacją, turbulencje, które co kilka lat wstrząsają gospodarkami poszczególnych krajów, powodują, że prowadzenie działalności gospodarczej w przedsiębiorstwach zarówno dużych, średnich, jak i małych sprawiają, że przed zarządami tych organizacji stają coraz większe wyzwania. Kryzysy gospodarcze i niestabilność rynków finansowych przyczyniają się do coraz większej liczby upadłości, w związku z czym menedżerowie nie tylko dużych, ale również mniejszych przedsiębiorstw mają do wykonania coraz trudniejsze zadania. Głównym źródłem informacji podczas podejmowania decyzji przez *top management* są sprawozdania sporządzane wewnątrz jednostki na bazie wiedzy uzyskiwanej z wewnątrz i zewnątrz jednostki gospodarczej. Są one cenną pomocą przy ustalaniu kierunków rozwoju przedsiębiorstwa.

Najważniejszym celem autorów niniejszej książki było przedstawienie w przystępny sposób wiedzy na temat sprawozdawczości zarządczej jako narzędzia stosowanego przez menedżerów podczas podejmowania decyzji.

Publikacja składa się z sześciu rozdziałów. Pierwszy jest poświęcony istocie sprawozdawczości zarządczej. Zaprezentowano w nim klasyfikację sprawozdań stosowanych w przedsiębiorstwie i ich odbiorców. Drugi skupia się na źródłach informacji wykorzystywanych w sprawozdawczości zarządczej. Wyodrębniono w nim informacje wewnętrzne i zewnętrzne. W rozdziale trzecim przedstawiono sprawozdawczość zarządczą jako system wspomagający podejmowanie decyzji w przedsiębiorstwie. Opiszano w nim metody integracji informacji, etapy budowy systemu sprawozdawczości w jednostce gospodarczej. Czwarty rozdział jest poświęcony miernikom, które są ujmowane w sprawozdaniach wykorzystywanych w przedsiębiorstwie. Zaprezentowano je w dwóch podstawowych grupach: jako mierniki finansowe i niefinansowe. Rozdział piąty przedstawia informatyczne wsparcie sprawozdawczości zarządczej. Omówiono w nim rozwiązania dotyczące wykorzystania arkusza kalkulacyjnego i zintegrowanych systemów zarządzania. Ostatni rozdział stanowi zaś studium przypadku podsumowujące rozważania z poprzednich rozdziałów.

Książkę poleca się wszystkim czytelnikom zainteresowanym sprawozdawczością zarządczą. Odbiorcami niniejszej publikacji mogą być zarówno studenci uczelni lub kierunków ekonomicznych, słuchacze studiów podyplomowych, jak również menedżerowie, specjaliści ds. rachunkowości zarządczej oraz controllerzy. Większość zagadnień teoretycznych poparto przykładami empirycznymi.

Robert Kowalak